

Wykaz procedur obowiązujących w Zespole Szkół w Szerzawach

1. Procedura postępowania wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne.
2. Procedura postępowania wobec ucznia mającego trudności w nauce.
3. Procedura postępowania w sytuacji dziecka zaniedbanego.
4. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia
5. Procedura postępowania w przypadku dziecka Krzywdzonego
6. Procedura postępowania w przypadku ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgaryzmy, głośne rozmowy, brak reakcji na uwagi i polecenia nauczycieli)
7. Procedura postępowania w przypadku kradzieży w szkole
8. Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia szkolnego i prywatnego na terenie szkoły
9. Procedura postępowania w sytuacji konieczności skierowania ucznia do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
10. Procedura postępowania w przypadku ucznia zdolnego
11. Procedura powiadamiania rodziców lub opiekunów prawnych uczniów o trudnych sytuacjach
12. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły
13. Procedura postępowania w przypadku długiej absencji ucznia i wagarów
14. Procedura postępowania wobec ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji materialnej
15. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku stwierdzenia naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia.
16. Procedura postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej ucznia.
17. Procedura postępowania w przypadku informacji o podłożeniu w szkole bomby lub ujawnienia przedmiotu niewiadomego pochodzenia
18. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki
19. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki
20. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki

21. Procedura postępowania w przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat
22. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji
23. Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia
24. Procedura postępowania w przypadku konieczności udzielenia uczniom pierwszej
25. pomocy przedlekarskiej
26. Procedura postępowania w przypadku zgłaszania i ustalania okoliczności wypadków
27. zaistniałych na terenie szkoły
28. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że rodzic/opiekun prawny odbierający dziecko jest w stanie nietrzeźwym lub zagrażającym jego bezpieczeństwu.
29. Procedura postępowania wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku szkolnego
30. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia
31. szkoły podstawowej lub gimnazjum
32. Procedura postępowania w przypadku wymuszeń dokonywanych przez uczniów
33. Procedura postępowania w przypadku pobicia dziecka w domu przez rodziców
34. Procedura postępowania w przypadku rozpylenia gazów na terenie szkoły
35. Procedura postępowania w przypadku informacji o podłożeniu w szkole bomby lub ujawnienia przedmiotu niewiadomego pochodzenia
36. Procedura postępowania w przypadku awarii autobusu
37. Procedura Ewakuacji Uczniów i Pracowników z budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Szerzawach
38. Postanowienia końcowe
39. Metody współpracy szkoły z policją
40. Podstawy prawne stosowanych procedur

Procedura postępowania wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne.

1. Nauczyciel – świadek agresywnego zachowania przerywa zdecydowanie i stanowczo negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary. W razie potrzeby prosi o pomoc innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
2. Powiadamia o zdarzeniu wychowawcę klasy lub w razie jego nieobecności dyrektora lub wicedyrektora szkoły.
3. Nauczyciel lub wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniami, w obecności świadków zdarzenia, mającą na celu wyjaśnienie sytuacji, uświadomienie sprawcy nieodpowiedniego zachowania i poinformowanie go o konsekwencjach w postaci kary zgodnej ze Statutem szkoły.
4. Nauczyciel lub wychowawca sporządza notatkę (w zeszytce uwag) zawierającą opis zdarzenia, dane sprawcy i ofiary oraz innych osób uczestniczących w zdarzeniu.
5. Wychowawca informuje rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy i ofiary o zajściu i formach podjętej interwencji (wpis do zeszytu uwag, telefon do rodziców).
6. W przypadku powtarzania się zachowań agresywnych ucznia wychowawca informuje o tym dyrektora szkoły.
7. Dyrektor szkoły podejmuje rozmowę z rodzicami i uczniem informując o ewentualnych skutkach braku zmiany zachowania ucznia.
8. Zespół specjalistycznej opieki nad dzieckiem, wychowawca, uczeń i rodzice ucznia ustalają i podpisują kontrakt zawierający plan działań mających na celu poprawę zachowania ucznia.
9. Po dostarczeniu przez rodziców opinii z Poradni Psychologiczno Pedagogicznej Zespół opieki nad dzieckiem/wychowawca, nauczyciele/ pracuje z uczniem zgodnie z zaleceniami.
10. W przypadku odmowy wykonania badań bądź braku wskazań Poradni po wykonanych badaniach oraz braku zmiany zachowania ucznia, wychowawca i dyrektor szkoły powiadamia policję w celu przeprowadzenia rozmowy ostrzegawczej.
11. W przypadku rażących zaniedbań rodziców lub ich niewydolności wychowawczej dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą kieruje sprawę na policję lub do sądu rodzinnego.
12. W przypadku szczególnie drastycznych zachowań agresywnych, zagrażających demoralizacją uczniów, stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia, dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą natychmiast powiadamia policję z pominięciem wyżej omówionej procedury. O fakcie tym informuje rodziców ucznia.

Procedura postępowania wobec ucznia mającego trudności w nauce.

1. Nauczyciele i wychowawca analizują postępy uczniów w nauce.
2. W przypadku uczniów z problemami w nauce wyjaśniają ich przyczyny:
  - rozmowa z uczniem,
  - rozmowa z rodzicami (prawnymi opiekunami),
  - kierowanie ucznia w porozumieniu z rodzicami do PP – P w celu diagnozy przyczyn trudności w nauce (informacja o konieczności badania potwierdzona podpisem rodzica w dokumentacji wychowawcy).
3. Adekwatnie do rozpoznanych przyczyn organizowanie pomocy uczniom w celu przezwyciężenia trudności:
  - dostosowanie form, metod pracy i wymagań do zaleceń opinii lub orzeczenia PP – P dostarczonego przez rodzica,
  - skierowanie ucznia na zajęcia wyrównawcze,
  - prowadzenie dodatkowych (poza zajęciami wyrównawczymi) zajęć indywidualnych z uczniem w celu eliminowania braków edukacyjnych,
  - organizowanie samopomocy koleżeńskiej,
  - ścisła współpraca z rodzicami (zeszyt kontroli postępów w nauce itp.), wspólne ustalenie metod pracy z dzieckiem i przekazywanie wskazówek rodzicowi do pracy w domu.
4. Dalsza obserwacja dziecka i jego postępów w nauce.

Procedura postępowania w sytuacji dziecka zaniedbanego.

1. Nauczyciel na podstawie obserwacji, wywiadu analizuje sytuację ucznia.
2. Po ustaleniu rzeczywistego problemu dziecka powiadamia wychowawcę i dyrektora szkoły o swoich spostrzeżeniach.
3. Wychowawca sporządza notatkę o sytuacji dziecka i przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu ustalenia zasad postępowania z dzieckiem i poprawy sytuacji oraz uzyskania ewentualnej pomocy wychowawczej lub materialnej.
4. W przypadku trudnej sytuacji materialnej pedagog przygotowuje wniosek do GOPS, z prośbą o udzielenie dziecku pomocy.
5. W przypadku niedożywienia wychowawca zgłasza wniosek do GOPS o objęcie ucznia dożywianiem.
6. W przypadku zaniedbania rodziców w sferze nie wypełniania obowiązku szkolnego, stwierdzonej przemocy, demoralizacji lub niewydolności wychowawczej dyrektor szkoły po konsultacji z wychowawcą kieruje sprawę na policję lub do Sądu Rodzinnego.

Procedura postępowania w przypadku dziecka krzywdzonego

1. W przypadku ujawnienia sytuacji, w której krzywdzone jest dziecko, nauczyciel lub inny pracownik szkoły zobowiązany jest do zgłoszenia tego faktu pedagogowi szkolnemu.
2. Pedagog szkolny przeprowadza z osobą powiadamiającą wywiad w celu ustalenia jak największej ilości faktów.
3. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą ucznia krzywdzonego przeprowadzają z nim rozmowę, udzielając mu zrozumienia i doraźnego wsparcia
4. W przypadku fizycznego skrzywdzenia, uczeń odprowadzony jest przez: pracownika szkoły do pielęgniarki szkolnej, która ocenia stan zdrowotny dziecka i w uzasadnionych przypadkach telefonicznie powiadamia rodziców o konieczności zgłoszenia się do szkoły po dziecko.
5. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą ucznia krzywdzącego przeprowadzają z nim rozmowę wychowawczą
6. Wobec ucznia zastosowana zostaje „Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia”
7. Uczeń za dany okres otrzymuje obniżoną ocenę z zachowania zgodnie z dokumentem „Kryteria ocen zachowania”.
8. Wychowawca ucznia wzywa rodzica ucznia krzywdzącego i wraz z pedagogiem informują go o zajściu oraz ustalają wprowadzenie środków zaradczych w stosunku do dziecka. Rodzic wypełnia Kontrakt wychowawczy.
9. Do szkoły zostają zaproszeni rodzice dziecka krzywdzonego.
10. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą powiadamiają ich o podjętych przez szkołę działaniach interwencyjnych.
11. W celu kontynuacji udzielania wsparcia dziecku krzywdzonemu zostaje zaproponowana pomoc psychologa poza szkołą, a w szkole indywidualna pomoc o charakterze terapeutycznym prowadzona przez pedagoga szkolnego.

**Procedura postępowania w przypadku ucznia
uniemożliwiającego prowadzenie lekcji
(wulgaryzmy, głośne rozmowy, brak reakcji na uwagi
i polecenia nauczycieli)**

1. Nauczyciel podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemu.
2. Wpisanie uwagi odnośnie zachowania ucznia do zeszytu uwag.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy o zachowaniu ucznia.
4. Wychowawca informuje rodzica o istniejących trudnościach i zapoznaje go ze swoim planem działań, jednocześnie zobowiązuje rodzica do rzetelnej współpracy.
5. W przypadku braku reakcji na interwencję wychowawcy powiadomienie dyrektora.
6. Zastosowanie wobec ucznia konsekwencji zgodnych ze Statutem Szkoły.

Procedura postępowania w przypadku kradzieży w szkole

1. Uczeń ma obowiązek zawiadomić prowadzącego zajęcia o kradzieży natychmiast po stwierdzeniu tego faktu (jeśli kradzież nastąpiła na przerwie- wychowawcę).
1. Prowadzący przerywa zajęcia, ustala okoliczności zdarzenia i przeprowadza przeszukanie (nauczyciel prosi aby uczniowie opróżnili tornistry zawartość kieszeni).
2. Przeprowadzenie rozmowy wychowawcy z grupą (poinformowanie o możliwych konsekwencjach czynu).
3. W przypadku znalezienia rzeczy:
  - a) nauczyciel powiadamia wychowawcę i dyrektora szkoły.
  - b) wychowawca spisuje protokół z przebiegu zdarzenia i powiadamia rodziców poszkodowanego.
4. W przypadku ustalenia sprawcy kradzieży następuje:
  - a) rozmowa wychowawcy ze sprawcą kradzieży,
  - b) powiadomienie rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i rozmowa z nimi,
  - c) zadośćuczynienie pokrzywdzonemu (zwrot przedmiotów, przeprosiny),
  - d) udzielenie kary zgodnie z systemem kar określonych w statucie.
5. W przypadku powtórzenia się kradzieży dokonanej przez tego samego ucznia dyrektor szkoły wzywa policję i powiadamia sąd rodzinny.
6. W przypadku nie znalezienia skradzionej rzeczy i trudności z ustaleniem sprawcy:
  - a) nauczyciel powiadamia wychowawcę i dyrektora szkoły,
  - b) wychowawca spisuje protokół z przebiegu zdarzenia i powiadamia rodziców poszkodowanego
  - c) dyrektor informuje poszkodowanego o jego prawach.
7. W przypadku dokonania kradzieży poza terenem szkoły następuje:
  - a) rozmowa wychowawcy ze sprawcą kradzieży,
  - b) wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia o zdarzeniu rodziców (wezwanie do szkoły),
  - c) udzielenie kary zgodnie z systemem kar określonych w statucie szkoły,
  - d) o zdarzeniu policję informuje osoba poszkodowana.

Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia szkolnego i prywatnego na terenie szkoły

1. W sytuacji dostrzeżenia niszczenia mienia szkolnego lub prywatnego na terenie placówki, każdy uczeń zobowiązany jest poinformować o tym wychowawcę, nauczyciela dyżurującego lub innego pracownika szkoły.
2. Uczeń, który zniszczył, uszkodził mienie szkolne lub prywatne, bez względu na okoliczności, zobowiązany jest zgłosić ten fakt wychowawcy, nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.
3. Uczeń będący świadkiem niszczenia mienia szkolnego jak i prywatnego, jest zobowiązany zgłosić ten fakt wychowawcy, nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.
4. Uczeń, którego mienie prywatne zostało zniszczone na terenie szkoły, jest zobowiązany zgłosić szkodę wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły.
5. Nauczyciel lub pracownik szkoły, któremu zgłoszono fakt niszczenia (zniszczenia) mienia szkolnego lub prywatnego, podejmuje następujące działania:
  - powiadamia wychowawcę ucznia (jeżeli nim nie jest),
  - powiadamia dyrektora szkoły,
  - wychowawca informuje rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o wyrządzonej szkodzie.
6. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem na temat zaistniałej sytuacji.
7. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem podejmują decyzję o sposobie zadośćuczynienia lub ukarania sprawcy.
8. Wychowawca powiadamia rodziców o konsekwencjach czynu ucznia i rodzaju zastosowanej kary.
9. Wychowawca ustala z uczniem i rodzicami sposób i termin naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę.
  - a) Rodzice i uczeń zobowiązują się do podjęcia pracy nad eliminacją podobnych szkodliwych zachowań.
  - b) W przypadku konieczności pokrycia kosztów lub naprawy zniszczonego mienia rodzice i dyrektor szkoły ustalają kwotę lub inny sposób naprawienia wyrządzonej szkody.
  - c) Jeśli szkoda nie zostanie naprawiona w ustalonym terminie, dyrektor szkoły wzywa rodziców (opiekunów prawnych) do natychmiastowego wywiązania się z poczynionych ustaleń.
  - d) Procedura ta nie obowiązuje w przypadku uszkodzenia mienia prywatnego, którego

posiadanie na terenie szkoły jest zabronione i za które szkoła nie ponosi odpowiedzialności.

e) W przypadku, gdy trudno ustalić, kto dokonał zniszczeń, dyrektor szkoły informuje uczniów klasy, w której może być sprawca, o konieczności jego ujawnienia. Jeśli osoba winna nie zostanie wskazana, dyrektor szkoły może zobowiązać do pokrycia całkowitego kosztu naprawy zniszczonego mienia wszystkich uczniów danej klasy.

**Procedura postępowania w sytuacji konieczności skierowania ucznia
do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.**

1. Obserwacja ucznia mającego problemy edukacyjne lub wychowawcze (nauczyciel, wychowawca).
2. Spotkanie wychowawcy lub nauczyciela z rodzicem i przedstawienie propozycji działań mających na celu wyeliminowanie trudności.
3. W przypadku utrzymujących się trudności nauczyciel kieruje rodzica do wychowawcy, a ten przedstawia rodzicom propozycję kontaktu z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.
  - a) Wypełnienie karty odmowy w przypadku, gdy rodzic nie wyraża zgody na badanie w Poradni,
  - b) Poinformowanie dyrektora szkoły o braku zgody rodziców na badanie ucznia w Poradni.
4. W przypadku zgody na badania dziecka – współpraca wychowawcy z rodzicami i Poradnią.

Procedura postępowania w przypadku ucznia zdolnego

- 1) Nauczyciel przedmiotu lub rodzic (prawny opiekun) kieruje do dyrektora wniosek wraz z uzasadnieniem o indywidualny tok nauki przedmiotu, z którego uczeń uzyskuje wybitne wyniki nauczania.
- 2) Rada pedagogiczna opiniuje wniosek.
- 3) Na wniosek rodzica Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna wystawia opinię o uczniu ze wskazaniem do indywidualnego toku nauczania przedmiotu.
- 4) Dyrektor szkoły kieruje wniosek do organu prowadzącego.
- 5) Organ prowadzący opiniuje wniosek i przyznaje stosowne środki finansowe na prowadzenie indywidualnego toku nauczania.
- 6) Nauczyciel przedmiotu prowadzi z uczniem zajęcia edukacyjne wg rozszerzonego programu nauczania.
- 7) Uczeń zdaje egzamin klasyfikacyjny w trybie i na zasadach określonych w Rozporządzeniu.

Procedura powiadamiania rodziców lub opiekunów prawnych uczniów o trudnych sytuacjach

Rodzaje sytuacji trudnych:

- Agresja słowna
- Spóźnienia
- Nieusprawiedliwione nieobecności
- Wyłudzenie pieniędzy
- Dręczenia słabszych

1. Wychowawca klasy powiadamia telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców lub prawnych opiekunów dziecka o zaistniałej sytuacji trudnej, korzystając z danych osobowych ucznia zamieszczonych w dzienniku lekcyjnym.
2. Wychowawca sporządza notatkę służbową o zaistniałej sytuacji trudnej.
3. Wychowawca zapoznaje rodzica lub prawnego opiekuna dziecka z treścią notatki.
4. Rodzic lub prawny opiekun dziecka po zapoznaniu się z treścią notatki służbowej potwierdza własnoręcznym podpisem fakt zapoznania się z treścią notatki.
5. Rodzic lub prawny opiekun dziecka w porozumieniu z wychowawcą zobowiązuje się do współpracy nad wyeliminowaniem w przyszłości podobnych sytuacji trudnych.
6. Wychowawca umieszcza podpisaną notatkę w swojej dokumentacji dotyczącej klasy.
7. W sytuacji zgłoszenia przez rodziców (prawnych opiekunów) zmiany miejsca pobytu na dłuższy czas wychowawca prosi o napisanie oświadczenia, w którym znajdą się informacje, kto będzie się opiekował dzieckiem i reprezentował rodzica w szkole (pełne dane osobowe, adres i kontakt telefoniczny).
8. W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, problem nieregularnej opieki nad uczniem zostanie przekazany odpowiednim instytucjom.

Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły

Za przedmioty niedozwolone (niebezpieczne) uważa się:

scyzoryki, noże, szpikulce, lasery, kije basebolowe, gaz, straszaki broni palnej, pałki gumowe, kastety, żyłki, duże metalowe sygnety z wystającymi elementami, przedmioty zagrażające zdrowiu i życiu uczniów itp.

W przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada w/w przedmiot na terenie szkoły należy:

1. Nakłonić ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu należy go poinformować o konsekwencjach przewidzianych w Statucie Szkoły).
2. Wezwać drugiego pracownika szkoły w celu opieki nad uczniem.
3. Powiadomić wychowawcę klasy.
4. Powiadomić dyrekcję szkoły i podjąć ewentualne działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom (odizolowanie ucznia posiadającego niebezpieczne narzędzie).
5. Wychowawca wzywa rodziców do szkoły i powiadamia ich o konsekwencjach czynu dziecka przewidzianych w Statucie szkoły.
6. Wychowawca sporządza notatkę służbową opisującą zdarzenie.
7. Rodzic lub opiekun prawny dziecka stwierdza zapoznanie się z treścią notatki własnoręcznym podpisem.
8. W uzasadnionym przypadku Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu i ewentualnym wezwaniu policji.
9. Dyrektor w porozumieniu z wychowawcą powiadamia kuratora sądowego w przypadku, gdy uczeń jest pod jego opieką.
10. Uczeń ponosi konsekwencje wynikające ze Statutu Szkoły.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel.997 lub 112.

Procedura postępowania w przypadku długiej absencji ucznia i wagarów

1. Każdy nauczyciel systematycznie odnotowuje i kontroluje frekwencję uczniów.
2. Rodzice (prawni opiekunowie) mają obowiązek usprawiedliwić nieobecność dziecka w terminie ustalonym w Statucie szkoły.
3. Przy długiej absencji ucznia lub wagarach wychowawca najpierw telefonicznie, a gdy to nie skutkuje listem poleconym informuje rodziców o nieobecności ucznia i zaprasza na rozmowę do szkoły.
4. W przypadku braku kontaktu z rodzicami i braku reakcji na zawiadomienia i wezwania, gdy nadal dziecko wagaruje lub ma długą absencję, wysłanie listem poleconym upomnienia dyrektora szkoły zawierającego stwierdzenie, że dziecko nie realizuje obowiązku szkolnego oraz wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu i informacją, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.
6. W przypadku dalszego braku realizacji obowiązku szkolnego dyrektor wszczyna postępowanie administracyjne i powiadamia organ prowadzący szkołę oraz Sąd Rodzinny.

**Procedura postępowania wobec ucznia znajdującego się
w trudnej sytuacji materialnej**

1. Wychowawca klasy na podstawie swoich obserwacji oraz rozmów z uczniami i rodzicami zgłasza do dyrektora szkoły potrzebę udzielenia pomocy materialnej uczniowi.
2. Rodzice piszą podanie do dyrektora szkoły o udzielenie pomocy materialnej.
3. Wychowawca pomaga rodzicom w uzyskaniu pomocy materialnej z GOPS-u lub organizuje pomoc na miarę możliwości szkoły.

**Procedura postępowania nauczyciela w przypadku stwierdzenia
naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika
szkoły przez ucznia.**

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznajemy:

- lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec ww. wyrażone w słowach lub gestach,
- prowokacje pod adresem ww. wyrażone w słowach lub gestach,
- nagrywanie lub fotografowanie ww. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody,
- naruszanie ich prywatności i własności prywatnej,
- użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,
- pomówienia i oszczerstwa wobec ww. pracowników,
- naruszanie ich nietykalności osobistej.

Wobec powyższych zachowań ucznia:

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy (w przypadku jego nieobecności powiadamia pedagoga szkolnego lub dyrektora).
2. Wychowawca klasy niezwłocznie powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji, wzywa ich do szkoły, sporządza notatkę z rozmowy w zeszycie wychowawcy, pod którą podpisują się rodzice.
3. W obecności rodziców uczeń przeprosza osobę, której godność naruszył.
4. Wychowawca klasy udziela uczniowi nagany za naruszenie statutu szkoły.
5. Jeżeli uczeń ma kuratora, zostaje on o tym zajściu powiadomiony przez wychowawcę.
6. W przypadku powtórzenia się nagannych zachowań wychowawca wzywa rodziców, sporządza notatkę z odbytej rozmowy oraz informuje dyrektora szkoły.
7. Dyrektor szkoły udziela nagany.
8. Uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania do nagannej.
9. W przypadku notorycznego naruszania godności przez ucznia, szkoła zgłasza ten fakt na policję oraz kieruje pismo do sądu rodzinnego z prośbą o zbadanie sprawy i podjęcie dalszego postępowania.

Procedura postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej ucznia.

1. W przypadku uchybienia przez nauczyciela obowiązków wynikających z art. 6 Karty Nauczyciela, a w rezultacie naruszenia godności osobistej ucznia, prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające. Dyrektor szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia. Prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem, uczniem, rodzicem (prawnym opiekunem). Włącza w rozmowę wyjaśniającą wychowawcę klasy.
2. Po ustaleniu stanu faktycznego i stwierdzeniu, że nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, dyrektor ma prawo zastosować wobec nauczyciela konsekwencje w postaci:
  - upomnienia ustnego /przy pierwszym zdarzeniu/,
  - upomnienia pisemnego /przy powtórnym zdarzeniu/.
3. Po czynnościach wyjaśniających stwierdzających, że nie nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani.
4. Wszystkie czynności wykonywane w ramach postępowania wewnątrzszkolnego dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.
5. Jeżeli postępowanie wewnątrzszkolne potwierdza powtarzające się naruszenie godności osobistej ucznia, po dwukrotnym upomnieniu danego nauczyciela, przy kolejnym zdarzeniu dyrektor szkoły ma obowiązek skierować stosowne zawiadomienie do rzecznika dyscyplinarnego.
6. W przypadku ewidentnego naruszenia godności osobistej ucznia, niezwłocznie wszczyna się procedurę postępowania zgodnego z przepisami powszechnie obowiązującymi bez prowadzenia wyżej przedstawionego postępowania.

Procedura postępowania

w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
5. Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

**Procedura postępowania
w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą
wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki**

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

**Procedura postępowania
w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję
przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki**

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- o posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych
- o wprowadzanie do obrotu środków odurzających
- o udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia
- o wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

Procedura postępowania w przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat

W każdym przypadku należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 roku życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę
- powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia

1. W przypadku nagłego pogorszenia zdrowia ucznia wzywane jest pogotowie. Równocześnie o zdarzeniu informowani są rodzice/prawni opiekunowie ucznia.
2. W przypadku złego samopoczucia ucznia na terenie szkoły, należy powiadomić o tym rodziców/prawnych opiekunów ucznia. Mają oni obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i zapewnić mu opiekę medyczną.
3. W innych uzasadnionych przypadkach (losowych, zagrożenia życia ucznia) szkoła wzywa karetkę pogotowia i zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
4. Uczeń zostaje powierzony opiece lekarskiej (np. lekarzowi karetki pogotowia) i do czasu pojawienia się rodziców/opiekunów prawnych towarzyszy mu nauczyciel lub Dyrektor Szkoły.

**Procedura postępowania
w przypadku konieczności udzielenia uczniom pierwszej
pomocy przedlekarskiej**

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniowi, w razie zaistnienia takiej konieczności wychowawca klasy, nauczyciel prowadzący zajęcia lub inny pracownik szkoły.
2. Osoba udzielająca pomocy powinna w pierwszej kolejności: ocenić stan zdrowia poszkodowanego dziecka, wezwać pomoc lub wyspecjalizowaną służbę medyczną, jeśli zaistnieje taka potrzeba, zabezpieczyć poszkodowanego przed możliwością dodatkowego urazu lub uszkodzenia, pamiętając o ewakuowaniu z miejsca wypadku tylko w wyjątkowych sytuacjach, gdy istnieje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia poszkodowanego – przystąpić do akcji ratowniczej.
3. Dyrektor Szkoły lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia o stanie zdrowia ucznia jego rodziców/prawnych opiekunów.
4. Poszkodowanemu należy zapewnić komfort psychiczny, mieć z nim ciągły kontakt słowny, być przy nim aż opiekę przejmie fachowa służba medyczna, jeśli taka zostanie wezwana – lub do momentu odebrania ucznia ze szkoły przez rodziców/prawnych opiekunów.
5. Jeśli nauczyciel udzielający pomocy prowadził lekcje z innymi uczniami jest zobowiązany do ustalenia dla nich opiekuna – pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.
6. Po przybyciu do szkoły rodzice/prawni opiekunowie lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

**Procedura postępowania
w przypadku zgłaszania i ustalania okoliczności wypadków
zaistniałych na terenie szkoły**

1. Pracownik szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku lub był świadkiem wypadku na terenie szkoły niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udzielając mu pierwszej pomocy przedlekarskiej (według trybu określonego w odpowiedniej procedurze).
2. Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły niezwłocznie zawiadamia o zaistniałym wypadku pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, Społecznego Inspektora Pracy oraz organ prowadzący szkołę.
3. Jeśli zaistniał wypadek ze skutkiem śmiertelnym, a także, gdy był to wypadek ciężki lub zbiorowy, Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie Prokuratora i Kuratora Oświaty.
4. Jeśli do wypadku doszło w wyniku zatrucia Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie Powiatowy Inspektorat Sanitarny.
5. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i niezwłocznie wezwać policję.
6. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
7. W skład zespołu powypadkowego wchodzi: pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy, społeczny inspektor pracy. Jeżeli z ważnych przyczyn w pracach zespołu nie mogą uczestniczyć w/w osoby, w skład zespołu wchodzi Dyrektor Szkoły oraz inny upoważniony pracownik szkoły.
8. W pracach zespołu powypadkowego może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, Kuratora Oświaty lub Rady Rodziców.
9. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.
10. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego lub reprezentującą go osobie o przysługujących mu prawach w toku postępowania powypadkowego.

11. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się: poszkodowanego pełnoletniego, rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego niepełnoletniego.
12. Jeżeli poszkodowany pełnoletni zmarł lub na zaznajomienie się z materiałami postępowania powypadkowego nie pozwala mu jego stan zdrowia, zaznajamia się z nimi jego rodzinę.
13. Protokół powypadkowy (podpisany przez członków zespołu i Dyrektora Szkoły) doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego w terminie 14 dni od zakończenia postępowania.
14. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w dokumentacji szkoły.
15. Organowi prowadzącemu szkołę i Kuratorowi Oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.
16. W ciągu 7 dni od daty doręczenia protokołu powypadkowego osoby powiadomione mogą złożyć ustne lub pisemne zastrzeżenia do ustaleń protokołu na ręce przewodniczącego zespołu powypadkowego.
17. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący szkołę.
18. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może: zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych, powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.
19. Dyrektor Szkoły prowadzi rejestr wypadków uczniów oraz pracowników szkoły.
20. Dyrektor Szkoły omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegania im.

**Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że
rodzic/opiekun prawny odbierający dziecko jest w stanie
niebezpiecznym lub zagrażającym jego bezpieczeństwu.**

1. Nie wydajemy dziecka!
2. Zgłaszamy problem Dyrekcji.
3. Dyrekcja szkoły podejmuje decyzję:
  - wzywa inną osobę upoważnioną do odebrania dziecka,
  - jeżeli nie ma takiej osoby wzywa policję.
4. W razie braku kontaktu z Dyrektorem szkoły decyzję podejmuje nauczyciel:
  - wzywa inną osobę upoważnioną do odebrania dziecka,
  - jeżeli nie ma takiej osoby wzywa policję.
5. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami /prawnymi opiekunami dziecka o zaistniałym zdarzeniu i informuje o konsekwencjach prawnych.

Procedura postępowania wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku szkolnego

1. Nauczyciel prowadzi systematycznie analizę frekwencji uczniów.
2. Odnotowuje każdą nieobecność ucznia na prowadzonych przez siebie zajęciach lekcyjnych.
3. Rodzice mają obowiązek usprawiedliwić nieobecności dziecka w terminie ustalonym w Statucie szkoły.
4. Jeżeli nieobecności nie zostaną usprawiedliwione w wyznaczonym terminie, wychowawca powiadamia o nieobecnościach rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
5. Informacja może być przekazana telefonicznie, listownie. Rodzice mogą też być poproszeni o zgłoszenie się do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka.
6. W przypadku braku współpracy rodzica (opiekuna) z wychowawcą – rodzic nie uczestniczy w zebraniach, konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne, oraz w przypadku dalszego uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego, wychowawca zgłasza fakt dyrektorowi szkoły.
7. Wychowawca oraz rodzice ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu regularnego realizowania obowiązku szkolnego przez danego ucznia.
8. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest organ prowadzący.
9. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna / art.121 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – zmiana opublikowana w Dz. U . z 1996r. Nr 146, poz. 680.
10. Dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą ucznia pisemnie informuje Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich w Starachowicach o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

**Procedura postępowania w przypadku
stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia
szkoły podstawowej lub gimnazjum**

1. W przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia szkoły podstawowej nauczyciel dyżurny odnotowuje to w dzienniku uwag, a następnie wpisuje w zeszytcie ucznia, uwagę tę podpisują rodzice dziecka.
2. W przypadku powtórzenia się powyższej sytuacji uczeń ponosi karę przewidzianą przez Statut Szkoły. Wychowawca na piśmie zawiadamia rodziców lub opiekunów ucznia o zdarzeniu i wzywa ich do szkoły . W ich obecności wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem.
3. Jeżeli powyższe działania okażą się nieskuteczne, po wyczerpaniu wszelkich metod wychowawczych lub gdy rodzice nie podejmują współpracy z wychowawcą lub dyrektorem szkoły szkoła powiadamia o tym Sąd Rodzinny i Nieletnich.

Procedura postępowania w przypadku wymuszeń dokonywanych przez uczniów

W przypadku zauważenia lub zgłoszenia zdarzenia wymuszeń dokonywanych przez uczniów nauczyciel dyżurujący informuje o zdarzeniu wychowawcę ucznia podejrzanego o ten czyn i dyrektora szkoły.

1. Wychowawca podejmuje czynności wyjaśniające zmierzające do ustalenia okoliczności zdarzenia, sprawcy czynu i ewentualnych pokrzywdzonych .
2. W przypadku wykrycia i potwierdzenia sprawcy czynu wychowawca sprawcy wymuszenia wzywa rodziców ucznia i w ich obecności przeprowadzają z nim rozmowę wyjaśniającą. W rozmowie należy poinformować o konsekwencjach prawnych czynu oraz społecznej wymowie takich zachowań .
3. Na koniec rozmowy wyjaśniającej wskazane jest podpisanie z uczniem kontraktu w którym zobowiąże do nie popełniania więcej czynu. W przypadku powtórzenia się czynu należy sporządzić notatkę służbową i na jej podstawie powiadomić policję.
4. Jeżeli w rozmowie wyjaśniającej okaże się, że dziecko dopuszczało się wymuszeń z powodu biedy w domu należy skontaktować się z ośrodkiem pomocy społecznej w celu objęcia rodziny pomocą systemową.

Procedura postępowania w przypadku pobicia dziecka w domu przez rodziców

W przypadku podejrzenia lub stwierdzenia pobicia dziecka (uszkodzenia ciała, zadrapania, siniaki) nauczyciel powinien :

1. Przeprowadzić dyskretny wywiad w celu ustalenia przyczyny i sprawcy uszkodzeń ciała ucznia.
2. Jeżeli istnieją podejrzenia o większej ilości urazów należy skontaktować się lekarzem w celu ich potwierdzenia lub wykluczenia . Jeżeli są widoczne krwawe wybroczyny należy o tym natychmiast powiadomić policję.
3. Jeżeli oględziny potwierdzą uszkodzenia, należy o tym fakcie poinformować dyrektora szkoły i wychowawcę ucznia. Z podjętych ustaleń należy sporządzić notatkę i przedłożyć ją dyrektorowi szkoły.
4. Na podstawie notatki dyrektor powiadamia Sąd Rodzinny, policję lub prokuraturę.
5. W przypadku potwierdzenia pobicia dziecka przez rodziców lub opiekunów dyrektor szkoły wzywa do szkoły rodziców lub opiekunów poszkodowanego ucznia powiadamiając ich ujawnieniu pobicia dziecka, podjętych przez szkołę działaniach, o odpowiedzialności karnej za czyn, ewentualnie o prawach ofiary i procedurze zawiadomienia odpowiednich organów (tj. obdukcja lekarska, wnioski do policji o popełnieniu przestępstwa i ściganiu sprawcy).
6. Pokrzywdzone dziecko należy otoczyć opieką, zapewnić mu pomoc psychologiczną, skontaktować się z ośrodkiem pomocy społecznej w celu ewentualnej pomocy rodzinie dziecka krzywdzonego.

**Procedura postępowania
w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat,
używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia
nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji**

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

Procedura postępowania w przypadku rozpylenia gazów na terenie szkoły

1. W przypadku uzyskania informacji o posiadaniu przez ucznia środków chemicznych na terenie szkoły nauczyciel zobowiązany jest niezwłocznie zweryfikować prawdziwość informacji.
2. Nauczyciel w obecności drugiej osoby (wychowawcy) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni.
Nauczyciel nie może samodzielnie wykonywać czynności przeszukania rzeczy ucznia.
3. W przypadku potwierdzenia podejrzeń nauczyciel informuje o tym dyrektora szkoły, rodziców lub opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
4. Jeżeli, uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po uprzednim zabezpieczeniu zobowiązany jest do przekazania jej do jednostki policji.
Całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając notatkę wraz ze swymi spostrzeżeniami.
5. W sytuacji, kiedy już doszło do rozpylenia gazów na terenie szkoły należy bezzwłocznie sprawdzić czy nikt z uczniów nie ucierpiał z tego powodu.
6. Należy zawiadomić dyrekcję szkoły, natychmiast zabezpieczyć miejsce zdarzenia zarządzając ewakuację uczniów z miejsca zdarzenia i zapewniając przewietrzenie pomieszczeń.
7. Dyrektor szkoły powiadamia policję i straż pożarną.

Procedura postępowania w przypadku informacji o podłożeniu w szkole bomby lub ujawnienia przedmiotu niewiadomego pochodzenia

W razie informacji o podłożeniu w szkole bomby lub znalezienia podejrzanego przedmiotu niewiadomego pochodzenia co do którego istnieje podejrzenie, że może stanowić zagrożenie dla osób i mienia należy:

1. Bezwzględnie powiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły.
1. Dyrektor szkoły powiadamia policję dzwoniąc na numer 997. Zawiadamiając podaje następujące dane :
  - rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu
  - treść rozmowy z osobą przekazującą informację o podłożeniu ładunku wybuchowego
  - numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przejęcia
  - opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu
3. Dyrektor wykonuje wszystkie polecenia dyżurującego policjanta ,który przejmuje kierowanie akcją i podejmuje decyzję o sposobie działań aż do momentu przyjazdu policji na miejsce zdarzenia.
4. Do czasu przyjazdu policji ,należy w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania uczniów na niebezpieczeństwo.
5. Dyrektor szkoły czuwa nad przebiegiem akcji aż do przyjazdu policji .
PODEJRZANYCH PRZEDMIOTÓW NIE WOLNO DOTYKAĆ !
6. Policja na miejscu zdarzenia zabezpiecza teren.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy nietypowe zachowania osób,
- pozostawione bez opieki przedmioty typu: paczki, pakunki itp.,
- osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
- samochody w szczególności furgonetki pozostawione w nietypowych miejscach.

7. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.

8. Po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu twojej pracy należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste.

Procedura postępowania w przypadku awarii autobusu

1. W przypadku awarii pojazdu kierowca o zaistniałej sytuacji zawiadamia przewoźnika.
2. Jeżeli do awarii autobusu doszło w wyniku kolizji drogowej kierowca autobusu zobowiązany jest do powiadomienia o zdarzeniu policji oraz do wezwania pomocy medycznej.
3. W czasie awarii i przerwy w podróży dziećmi zajmuje się opiekun dowozu uczniów, a w razie konieczności ewakuuje je w bezpieczne miejsce.
W przypadku braku opiekuna obowiązek ten spoczywa na kierowcy.
4. Jeżeli awaria pojazdu jest poważna i uniemożliwia dalszą jazdę kierowca – jako przedstawiciel przewoźnika – jest odpowiedzialny za zapewnienie dzieciom innego sprawnego autobusu umożliwiającego bezpieczne dotarcie do celu w najkrótszym czasie.

Procedura Ewakuacji Uczniów i Pracowników z budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Szerzawach

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229

oraz z 2002 r. Nr 117, poz. 984, z 2003r. Dz. U. Nr 52, poz. 452 i z 2004 r. Dz. U. Nr 96 poz.957)

2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony pożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz. 563)

3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowego działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, Szefów Obrony Cywilnej województw, powiatów i gmin.

CEL PROCEDURY:

Zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji uczniów i pracowników szkoły w sytuacji zagrożenia.

PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA:

Procedura określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialności osób realizujących niezbędne działania począwszy od stwierdzenia (możliwości wystąpienia) symptomów wskazujących na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją uczniów i pracowników z budynku szkoły.

PODSTAWY URUCHOMIENIA PROCEDURY:

1. POŻAR – gdy nieskuteczna jest likwidacja pożaru podręcznymi środkami.
2. ZAMACH TERRORYSTYCZNY – otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego środka niebezpiecznego.
3. ZAGROŻENIE KATASTROFĄ BUDOWLANĄ.
4. ZAGROŻENIE WYBUchem GAZU SPOWODOWANE AWARIĄ INSTALACJI GAZOWEJ.
5. INNE.

SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMU – SYGNAŁY ALARMOWE:

1. Alarmowanie o zagrożeniach w budynku odbywa się z wykorzystaniem dzwonka szkolnego.
2. W razie zagrożenia w budynku szkoły sygnałem alarmowym jest sygnał dźwiękowy: trzy dzwonki (w przypadku braku energii elektrycznej dzwonek ręczny).
3. W każdym przypadku zagrożenia wymagającego ewakuacji powtarzany jest słowny

komunikat. Treść tego komunikatu może być następująca: „EWAKUACJA”, „
POŻAR, POŻAR, EWAKUOWAĆ SIĘ !”, „Na I piętrze wybuchł pożar – natychmiast

ewakuować się”, „W budynku nastąpiła awaria. Do czasu jej sprawdzenia proszę natychmiast opuścić budynek”.

4. Komunikat o ewakuacji ogłasza osoba podejmująca decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji lub wyznaczone przez nią osoby. W pierwszej kolejności jest to Dyrektor Szkoły, Wicedyrektor lub osoba wyznaczona do sprawowania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Po przybyciu jednostki straży pożarnej lub policji, decyzję taką może nakazać jej dowódca.

5. Komunikat o ewakuacji jest przekazany do woźnego szkolnego (lub osoby wyznaczonej przez Dyrektora), który uruchamia sygnał alarmowy. Na tej podstawie ogłasza się w klasach alarm i przystępuje do natychmiastowej ewakuacji z pomieszczeń szkoły.

6. Ewakuację należy przeprowadzić w sposób zorganizowany kierując się ustaleniami procedury i zaistniałą sytuacją.

Świadek niebezpiecznego zdarzenia (odbiorca informacji) zobowiązany jest natychmiast powiadomić sekretariat szkoły.

PO USŁYSZENIU ALARMU:

1. Osoby mające dostęp do telefonu dzwonią do straży pożarnej, podając co się pali (rodzaj obiektu), adres i swoje imię i nazwisko.
2. Woźni i pozostali pracownicy obsługi natychmiast otwierają drzwi ewakuacyjne na zewnątrz budynku i pomagają wyprowadzić dzieci, kierując je na boisko szkolne, do wyznaczonego sektora, w którym gromadzić będą się dzieci z danej klasy.
3. Osoby, pod których opieką przebywają dzieci, mają za zadanie zająć się jedynie tą grupą, jej ewakuacją i bezpieczeństwem.
4. Jeżeli zdarzenie ma miejsce w czasie lekcji, nauczyciel nakazuje uczniom powstać i niezwłocznie opuścić budynek, informując, którą drogą odbywa się ewakuacja. Uczniowie muszą być poinformowani, gdzie znajduje się miejsce ewakuacji.
5. Na czoło grupy wyznacza się przewodniczącego klasy lub jego zastępcę albo inną osobę z klasy. Dzieci zostawiają w klasie wszystkie przedmioty (torby, plecaki, teczki, kurtki itp.)
6. Nauczyciel zamyka drzwi, ale nie na klucz, który pozostawia w zamku od strony zewnętrznej. Wychodzi, zabierając ze sobą dziennik.

NA MIEJSCU EWAKUACJI:

1. Na boisku szkolnym nauczyciele sprawdzają obowiązkowo listę swojej klasy.

2. Nauczyciele wypełniają kartę informacyjną znajdującą się w dzienniku lekcyjnym i przekazują koordynatorowi ds. bezpieczeństwa lub wicedyrektorowi szkoły.
3. Koordynator ds. bezpieczeństwa składa raport dyrektorowi szkoły.
4. W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić natychmiast dyrektorowi szkoły lub jego zastępcy (podając imię i nazwisko dziecka oraz prawdopodobne miejsce przebywania).
5. Dyrektor niezwłocznie przekazuje tę informację strażakom, niekoniecznie dowódcy, pytając strażaka o nazwisko.
6. Jednocześnie woźny sprawdza czy wszystkie dostępne pomieszczenia, o ile nie zagraża to zdrowiu, i składa raport dyrektorowi szkoły.
7. Po sprawdzeniu listy uczniów nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia itp.
8. Wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pierwszej pomocy przedmedycznej.
9. Niedopuszczalne jest rozejście się poszkodowanych uczniów do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców.
10. Wskazana jest pełna informacja o tym zdarzeniu w dzienniku szkolnym.

Postanowienia końcowe

METODY WSPÓLPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordinatorami współpracy powinni być: pedagog/psycholog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła/placówka.

Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich i patologii oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemnie zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły
- wspólny – szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

UWAGA

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach (...)” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

MAŁOLETNI

Osoba która nie ukończyła 18 roku życia (art. 10 kodeksu cywilnego).

NIELETNI

Osoba która w chwili popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17 lat art. 10 §1 k.k.

Czynów popełnionych przez osoby nieletnie nie nazywa się przestępstwami i osoby takie nie podlegają odpowiedzialności karnej. Stosuje się wobec nich środki przewidziane w ustawie z 1982 r o postępowaniu w sprawach nieletnich. Ustawa używa pojęcia nieletni w 3 znaczeniach:

- a) osoby które nie ukończyły 18 lat w stosunku do których stosuje się środki wychowawcze w związku z występującą demoralizacją
- b) osoby między 13 a 17 rokiem życia wobec których toczy się postępowanie o czyny karalne wypełniające znamiona przestępstw
- c) osoby do ukończenia 21 roku życia wobec których wykonywane są orzeczone środki wychowawcze lub poprawcze określone w ustawie.

Od zasady, że granicą wiekowa odpowiedzialności karnej jest 17 rok życia przewidziano w kodeksie karnym wyjątki.

MŁODOCIANY

Pojęcie to definiuje kodeks karny w art. 115 §10. Młodocianym jest osoba która w chwili popełnienia czynu nie ukończyła 21 lat a w chwili orzekania w pierwszej instancji 24 lat. Jest to szczególna kategoria sprawców dorosłych, wyodrębniona jednak i traktowana odmiennie w przepisach prawa karnego niż sprawcy dorośli.

DEMORALIZACJA

Określone zachowanie niezgodne z obowiązującymi w danej społeczności normami. W stosunku do nieletnich o demoralizacji mówimy wtedy gdy np. dziecko częściej jest na wagarach niż w szkole, pali papierosy, pije alkohol, zażywa narkotyki, przejawia wulgarne

i agresywne zachowania, nie respektuje poleceń rodziców i nauczycieli, przebywa w określonych środowiskach (niestosownych do wieku). Oczywiście o demoralizacji mówimy wówczas gdy te i inne zachowania trwają dłuższy czas i utrwalają w dzieciach złe nawyki.

CZYNY KARALNE

Czyny zabronione przez ustawę jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo wykroczenie, a zatem są to czyny określone jako niedozwolone przez kodeks karny, ustawę karnoskarbową lub kodeks wykroczeń. Przestępstwem zaś, jest czyn człowieka zabroniony przez ustawę pod groźbą kary jako zbrodnia lub występki, bezprawny, zawiniony i społecznie niebezpieczny.

Podstawy prawne stosowanych procedur

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 11 poz.109, z późn. zm./ oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z późn. zm./.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./.
- Zarządzenie Nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty / Dz. U. z 2002r., nr 256, poz.2572 ze zm./.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26 poz.226/.